

Regionális befektetés-ösztönzési hálózat

Az Európai Unió tagországainak gyakorlatához hasonlóan Magyarországon és így a dél-alföldi régióban is megnőtt a szerepe a gazdaságfejlesztés regionális eszközeinek.

A térségek versenyében való előretörés érdekében a régió minden eszközzel segíteni kívánja a befektetők letelepülését. Ennek formája a régióban működő különböző szervezetek (kezdeményező BKM-i Területfejlesztési Kht., tagok: kereskedelmi és ipar kamarák, ITD Hungary megyei irodái, megyei területfejlesztési tanácsok, megyei vállalkozásfejlesztési alapítványok, DARFT) hálózati együttműködésékként került meghatározásra, mely hálózat a Dél-alföldi Régió Gazdaságfejlesztési Programcentrumának keretén belül kezdi meg működését.

A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács a rendelkezésre álló forrásaiból a regionális marketing, regionális promóció finanszírozásán keresztül támogatja a gazdaságfejlesztési törekvéseket, így a befektetésösztönzést is.

Az eredményekről és lehetőségekről tartott 2002. május 9-én Kecskeméten regionális konfe-

renciát a Gazdaságfejlesztési PRC. A rendezvényen a nagykövetségek és kereskedelmi osztályaik, a Külügy- és a Gazdasági Minisztérium, az önkormányzatok, a kistérségek, a kamarai hálózat, a vállalkozásfejlesztési hálózat, a regionális fejlesztési ügynökségek, a regionális fejlesztési holdingok, az ipari parkok, a Hitelgarancia Rt., a Magyar Fejlesztési Bank Rt, a megyei területfejlesztési tanácsok, a munkaügyi központok és pénzintézetek szakemberei vettek részt.

A konferencián szó esett a regionális gazdaságépítési stratégia-ákról, a Széchenyi-terv támogatásairól, az ITDH befektetéseket ösztönző szerepéről a dél-alföldi régióban, a gazdaságfejlesztési programcentrum befektetésösztönzési célkitűzéseiről, illetve a kialakítandó hálózat együttműködési elvéről.

A hálózat tagjai közös összefogással többek között az alábbi feladatokat látják el: „Régiókala-uz befektetőkné” CD fejlesztése, rendezvények szervezése, befektetők megkeresése stb. A konferenciát követően a napokban véglegesítéssük a Dél-alföldi Befektetésösztönzési Hálózat együttműködési megállapodását.

DARFT-ülés Kecskeméten

Kilenc programcentrum

Kecskeméten tartotta a napokban soros ülését a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács. A többi között elfogadta a DARFT 2001. évi pénzügyi beszámolóját, illetve a kht. 2001. évi mérlegbeszámolóját. Az ülésen többek között tájékoztató hangzott el a Phare-programok, a regionális felkészítő program, illetve a regionális innovációs stratégia helyzetéről, illetve a tanács tagjai tájékoztatást kaptak még a nemzeti fejlesztési terv készítésének aktuális állásáról.

A napirendi pontok között szerepelt a régióban megalakult 9 programcentrum működéséről és tevékenységéről szóló tájékoztató, mely tartalmazta a már eddig elvégzett és a jövőben elvégzendő feladatokat. 2002. májusában zárulnak az Országos Területfejlesztési Központ által támogatott régió-ön belüli együttműködést segítő programhoz kapcsolódó projektek, melyek megvalósításában a DARFT Kht., a régióirodák, a programcentrumok munkatársai,

A kecskeméti összefojvetelen beszámoló hangzott el a régióban megalakult kilenc programcentrum működéséről is.

illetve külső szervezetek vettek részt. A program helyzetéről, eredményéről a tanács tagjai az ülésen

tájékoztatót kaptak, s arról is, hogy az elkövetkező időszakban a kilenc különböző programcent-

rumra milyen vitális feladatokat várnak, s miként valósítják meg azokat.

Dél-alföldi agrárstruktúra és vidékfejlesztési programcentrum

Három országot egybekapcsoló régió

A dél-alföldi régió a Dél-Alföld és a három szomszédos ország érintkező területeit egybekapcsoló Duna-Tisza-Maros Euró-regió központi területe. A régió az ország területének mintegy 20 százaléka, népessége kissé több mint 13 százaléka. Mind-egyik megye az országos átlag alatti népsűrűségű. Az alacsony népsűrűség és lélekszámfogyás minden harmadik település veszélyeztetett kategóriájú.

A régiót 23 kistérség alkotja. Összes térségbeli városi rangú település 39. A régió összes önálló települése 253. A lakónépesség megyei jogú városokban 384 ezer fő, a többi városban 482 ezer fő, más községi településen 965 ezer fő. A tanyákon a térség lakosságának közel 1/10-e él. A dél-alföldi régió területén – az országos viszonylatokhoz hasonlóan – kontinentális éghajlat a jellemző. A hosszabb ideig tartó szárazabb és nedvesebb időszakok váltakozása a mezőgazdaságot, az egyre kiszámíthatatlanabb rendkívüli csapadékok pedig a vízügyi ágazatot teszik rendszeresen próbára. A legszárazabb években egy-egy körzetben 290-320 mm esett, míg a maximális csapadék-összeg 850-900 mm évente.

Az évi középhőmérséklet a legmagasabb értékek között van országosan (10,5-11 °C).

A termények minőségét jelentősen befolyásolja a napfénytartam (napfényes órák száma). Az átlag 2050 órás éves napfénytartamból a vegetációs időszakra 1400-1450 óra jut. Ez a növényzetre kedvező érték. A vegetációs periódus hossza április elejétől október végéig tart, megközelítőleg 210 nap. A dél-alföldi régió mai felszíne az ország legmélyebb területe. Itt található az Al-

föld egyik legnagyobb süllyedéke is, az ún. makó-hódmezővásárhelyi árok. Ebbe a süllyedékbe több ezer méter vastagságú tengeri, majd folyóvízi üledék rakódott le. A medencealjzat relatív kiemelkedéséhez kapcsolódó földtani csapdákból halmozódtak fel hazánk legjelentősebb szénhidrogénkészletei.

A földtani adottságok között új szempont, hogy egyes kimerült telepek kiválóan alkalmassá tehetők föld alatti gáztárolásra, aminek jelentős gazdasági értéke lehet. A porózus üledékek a szénhidrogéneknek kívül igen nagy mennyiségű hévízkészletet tárolnak. Becslések szerint a Dél-Alföldön található a hazai hévízkészlet körülbelül 39 százaléka. Hozzávetőlegesen 180 termálkút üzemel Csongrád megyében, 17 Bács-Kiskun megyében és 70-nél is több Békés megyében. A régió 1,8 millió ha termőterületének majd 60 százaléka szántó, de a földek értéke nagyon változatos képet mutat.

A régió agrárszférájának jelentőségét érzékelteti, hogy a mezőgazdaságban termelt GDP egy lakosra jutó értéke itt másfélszer nagyobb, mint a megyék átlaga, s a bruttó hazai termék mezőgazdasági értékének mintegy negyede ebből a térségből származik.

A mezőgazdaság súlyát mutatja továbbá, hogy a régióban az aktív keresők közül közel kétszer annyian dolgoznak az agráriumban, mint országosan, ezt támasztja alá az a tény is, hogy hazánkban a mezőgazdaságban dolgozó aktív keresők több mint egynegyede a Dél-Alföldön él.

A szántóterület több mint 60 százalékán gabonaféléket termelnek, közülük a legjelentősebb az őszi búza – mintegy 291 ezer hektáron –, s ezt követi a ku-

korica és a napraforgó. A hazai zöldségtermés majd 40 százalékát adja a Dél-Alföld. Innen származik a fokhagymatermés 77, a zöld- és paradicsompaprika 50, a petrezselyemgyökér 43, a vörshagyma 39 és a csemege kukorica 38%-a. Kalocsa és Szeged térségében termelik és állítják elő a hazai fűszerpaprika 80 százalékát.

A kedvező természeti adottságoknak, az itt élők szorgalmának köszönhetően számos termék – egy-egy tájegységhez kötődően – ízanyagával, beltartalmi értékével, speciális feldolgozásával mint hungaricum öregbíti a tájegység, a régió, az ország hírnevét. Ezek sorából kiemelkedik a fűszerpaprika, a kajsi, a vörös- és fokhagyma, a méz.

A régió mezőgazdasági jellegéből fakadóan az ipart az agrártermékek feldolgozásán alapuló élelmiszeripar túlsúlya jellemzi. Az élelmiszerek – a libamáj, a vágott baromfi, a fűszerpaprika, a zöldség- és gyümölcskonzervek, a szalámi, a bor – teszik ki a régió exportra kerülő ipari termékeinek több mint 40 százalékát.

A régió agrárirányultságának megfelelően mind a közép-, mind pedig a felsőoktatásban jelentős szerepet tölt be a agrárszakember-képzés. A Dél-Alföldön közel 200 kutató-fejlesztő hely működik, ez az országos adat 12 százaléka. A kutatások jelentős része az agrárszférát érinti, itt található többek között a Gabonatermesztési, a Szőlészeti és Borászati, a Zöldségtermesztési, a Haltenyésztési és Öntözési Kutató Intézet. A főiskolák kutató-fejlesztő tevékenységének is kiemelkedő szerepe van. Az Agrár- és Vidékfejlesztési Programcentrum célkitűzései

Általános célkitűzések:

1. A vidék népességmegtartó képességének növelése a mezőgazdasági termékek jövedelmezőségének javításával, a termelői érdekérvényesítés erősítésével, a mezőgazdasági termékek – minél nagyobb hányadának – termelői feldolgozása révén új munkahelyek, illetve jövedelemszerzési lehetőségek létrehozásával, elsősorban a családi és társas vállalkozásokra alapozva.
2. A mezőgazdasági termékek minőségének, versenyképességének javítása az EU műszaki és higiéniai előírások kielégítése az élelmiszer-biztonság és higiénia terén.
3. A mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének emelésével a többlet hozzáadott érték növelése, új termékek kifejlesztése, az innováció erősítése, az értékesítési infrastruktúra javítása és ezáltal kedvezőbb értékesítési lehetőségek, magasabb értékesítési árak elérése.
4. A mezőgazdasági és élelmiszer-ipari tevékenységekből eredő környezeti károsítás (terhelés) csökkentése, a környezetkímélő ökológia elterjedésének elősegítésével, az alapanyag-előállításra is kiterjedő integrált minőségbiztosítási rendszerek bevezetésével, a feldolgozó üzemek környezeti károsításainak lényeges csökkentésével.
5. A tanyákon és falun élő lakosság, a családi gazdaságok megerősítése, gazdálkodási és jövedelemszerzési lehetőségeinek – és ezáltal életkörülményeinek – javítása a programokban való közvetlen, illetve társult részvételén keresztül.
6. A humán erőforrások fejlesztése az új környezetkímélő alapanyag termelési és feldolgozási technológiák, eljárások elsajátítására, az új információk elérésére és befogadására.

UDOVECZ MIKLÓS, DABIC KHT.

Felkészítési program

A Foglalkoztatási Célú Nonprofit Szervezetek Társasága a DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht.-val közösen, az OFA pályázati támogatásával EU-s felkészítési (képzési) programot indít elsősorban civil szervezetek számára. Az ország mind a hét régiójában lebonyolításra kerülő képzés egy háromnapos, ún. általános blokkból és öt, szintén 3 napos speciális modulból épül fel. A program elsődleges célja a foglalkoztatási esélyek jobbítását célul tűző civil szervezetek felkészítése az EU-s csatlakozással együttjáró követelmé-

nyekre és a megnyíló uniós források hozzáférési igényeinek való megfelelésre.

A dél-alföldi régióban az általános képzésre Szegeden, a Hotel Koronában kerül sor 2002. június 12–14. között. A program iránt érdeklődni, illetve a képzésre jelentkezni a Magyar Foglalkoztatási Célú Nonprofit Szervezetek Társasága 06/1/369-43-22-es telefonszámán lehet. Információ kérhető továbbá a DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökségen is Tapasztó Dénes-től, a 06/62/558-624-es telefonszámon.

Hungaricum termékek a régióban

Az agrár és vidékfejlesztési programcentrum keretén belül jött létre 2001 őszén a fűszerpaprika, vöröshagyma és egyéb zöldség-származékok alapanyag-termelésének, feldolgozásának és értékesítésének fejlesztésére egy konzorcium. A termékpálya-fejlesztést célszerű ezekre a termékekre kiterjeszteni, hiszen nagyon sok közös vonásuk van, mindegyik termék előállítása ugyanazon a meglévő szárítóká-pacitáson alapul.

A termékek felvevőpiaca is az unió-
on belül közel azonos, a multina-

cionalis élelmiszer-ipari cégek vásárolják fel a magyar fűszerpaprika-örlemény, vöröshagyma-származék, és a zöldség-származékok jelentős részét. Célunk a régióban rendelkezésre álló termelő és feldolgozó kapacitások optimális kihasználása, olyan szintű fejlesztése, hogy az uniós csatlakozás után is ezen termékpálya szereplői eredményesen tudják folytatni tevékenységüket.

Ez a termékkör azon termékek közé tartozik, melyek az unióban nem esnek közvetlen szabályozás alá, nincsenek kvóták meghatározva, tehát termelésének és

értékesítésének csak a piac felvevőképessége szab határt.

A dél-alföldi régió kiválóan alkalmas e termékek előállítására, hiszen eddig is a termékkör közel 80 százalékát ebben a régióban állították elő. Abba a körbe tartoznak, amelyek méltán vívták ki már eddig is a hungaricum márkatermék jelzőt. A mai piaci körülmények között csak a gazdaságosan és a higiéniai követelményeket maximálisan kielégítő termékek maradhatnak a piacon. Sajnos az utóbbi években mind a fűszerpaprika, mind a vöröshagyma értékesítési pozíciója

a világpiacon sokat romlott. E kedvezőtlen tendencia megfordítására szükség van, mind a termelési, mind a feldolgozási, mind az értékesítési struktúra újrarendezésére.

Az általunk meghatározott alprojektek célja, hogy a termékkör továbbra is erősítse a speciális magyar termékek hírnevét, és biztos megélhetést nyújtson a régióban tevékenykedő több ezer mezőgazdasági vállalkozás és az ehhez kapcsolódó feldolgozóipar részére.

KATONA ANTAL
KONZORCIUMVEZETŐ

TERÜLETFEJLESZTÉS

Regionális Fejlesztési Tanács támogatásával havonta egyszer

– a Délmagyarországban, a Délvilágban, a Békés Megyei Hírlapban és a Petőfi Népeben – megjelenő szakmai melléklet.

Szerkeszti: Kisimre Ferenc